Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхетаI

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера денз ★ ЕРА, 2 ОКТЯБРЬ, 1986 ШУ. ★ № 118 (7309). ★ Мах 3 кеп.

ПЯТИЛЕТКА ШИН ШЕРА ПЛАН ОКТЯБРА

70 ШУ ДУЗАШ КХОАЧАШЪЕРГЬЯ!

Мел эшар долаш да

Назранovски трикотажни фабрикерча КПСС XXVII съезда цIергIча Лолахоева Любас кулгалдеча бархIлагIчIа конвейерца пятилетка хьалхарча шин шера задани Сийлахь - бокхача Октября 70 шу дузаш кхоачашъе дош делар. ТIаийца деккашш массенна довзаргIолаш, бIярг тIаоттаргболчча хьалъохкар. Шоай инициатива хьаллалара тIахьийхар цар фабрикера ерриг бригадаш.

ЦIьяхьа найденна хIама дацар Лолахоева Любас из дина гIулакх йадолалар. Ер шу доладелча дена предприятеча бригадашта юкъе хьалхара моттигаш а йоахаш, дукнхаза, котийнйарех я из. Графикал шин бутт гарга ха хьалха а пьина, шера план кхоачашъеш хьайоагIа. ХIаьта цун кулгалхо ший балхах тIехдика кхеташ, йокхха опыт йола специалист я. ЦкьайтталагIча пятилетке башха-дика толамаш дахарах паччахьалхенан деза совгIат деннад цунна. Тхъаь иттех саг чувоагIа ча цун бригаде дукха болхлой ба цаIи ахн, шишшеи норма хIара сменагIа кхоачашъеш. Царех ба хIамаш тега мотористкаш, комбайнистически кхьехьегама ударникаш Богатырева ПавтIамат, Аушева Моств, кхыбараш.

Дукха юкъ яланзар Лолахоева Любай бригада инициатива кхыча конвейераша хьаллаца йолае. Эггара хьалха из дир Джандарова Селькана кулгалдеча ворхIлагIча конвейера хIамаш тегарашеи Дзарасова Хадизет керте латтача яхлагIча конвейера коллектинои. Уж а фабрике дикагIйола бригадаш лоархIаш я.

Из болам барнан - баржаш шерра дIабаьржар фабрике гIолла. Мехха хьалха латтача коллективаша сайна, пятилетка хьалхарча шин шера план Сийлахь-йокххача Октябрьски Социалистически революце 70 шу дузаш кхоачашъеш дош делар Балхаева Лидфас кулгалдеча цкьоалагIча цехен Аушева Мадина керте латтача шоллагIча цехен коллективаша. Уж деноШка ерригача фабрика коллективо а хьаллаьцад из дика хIама.

Трикотажни фабрика болхлоша уж шера доахаш производственни хьокхаш маша кхьагта хьаьхьех уж шолл деша дай хургхилар.

Дерригача технико-экономически хьокхамий ийс бетта план хIанал дукнца хьаллха кхоачашъеш шар. ПIанагIа лаьрхIачул совхозан хьокхамаш хIара дийнаха 150 процентал кIезигагIа хилар. Цо аьттув беннаб шийтталагIча пятилетка хьалхарча шера деккарашш хIанзле а тIехIкхоачашде. Нийсагта аьлча, шийл планоьи графикал йхи бутт хьалла латт из коллективе уж.

Хьинаре кхъьегарца белгалбаьнаб ду бригадера Я. Нальиев, И. Кубанцова, Г. Воронеико, Н. Лубенцов, А. Злотник, Ю. Карамаров, Н. Гончарук, кхыбараш.

Уих деноШка хиннача собране цар дош деннад керда пятилетка хьалхарча шин шера планаш Сийлахьйокххача Отябрьски Социалистически революце 70 шу дузаш кхоачашъе. Из цкъа пхиъ-ткъа хIама эрганкхара процессена лостам а телаш, вIашIIехьа а йоахаш, парт IойлаIаш а дIаьнгалъ хIама дуннхача наьха дийнача творчеташа, кхоачашъеча хувцамашца, цар кIентта болча безамца. Кхььегарамхошта кхоачам хеташ селхан карагIдьнапрех, лан кхоачамбоацаран, негативни талонаш. Общественна хьаьрс хуьлча Iилма-технически прогрессана карагIдьнапрех пайда эцара докхийл гIулакхан деш хилларе, цун доьл дина деформацеш, чIоагIIа эша проблемаш кхоачашъе йолаяца, керда моральни атмосфера хьарца дуггIа деннад цIенхаттара хувцамаш.

Цунца цхьана КПСС XXVII съезда, ЦК июньски Пленума установкаш, хIама керддакханкхара никъ IаIхьу йоагIан йола динамизм а йоацаш- Общество бIарча хьайиъча хьалда хувнамаш дара тIайийгIра яле а, хIама эрганкхара процесс чоалхане, вIашIухьала, нийсача боараме йоацаш йода, тайп-тайIанера социальнопсихологически организационни духьаленашта тIаIеттал, шоай ха яьккха хьокхамаш хIара дийнаха 150 процентал кIезигагIа хилар. Цо аьттув беннаб шийтталагIча пятилетка хьалхарча шера деккарашш хIанзле а тIехIкхоачашде. Нийсагта аьлча, шийл планоьи графикал йхи бутт хьалла латт из коллективе уж.

Хьинаре кхъьегарца белгалбаьнаб ду бригадера Я. Нальиев, И. Кубанцова, Г. Воронеико, Н. Лубенцов, А. Злотник, Ю. Карамаров, Н. Гончарук, кхыбараш.

Уих деноШка хиннача собране цар дош деннад керда пятилетка хьалхарча шин шера планаш Сийлахьйокххача Отябрьски Социалистически революце 70 шу дузаш кхоачашъе. Из цкъа пхиъ-ткъа хIама эрганкхара процессена лостам а телаш, вIашIIехьа а йоахаш, парт IойлаIаш а дIаьнгалъ хIама дуннхача наьха дийнача творчеташа, кхоачашъеча хувцамашца, цар кIентта болча безамца. Кхььегарамхошта кхоачам хеташ селхан карагIдьнапрех, лан кхоачамбоацаран, негативни талонаш. Общественна хьаьрс хуьлча Iилма-технически прогрессана карагIдьнапрех пайда эцара докхийл гIулакхан деш хилларе, цун доьл дина деформацеш, чIоагIIа эша проблемаш кхоачашъе йолаяца, керда моральни атмосфера хьарца дуггIа деннад цIенхаттара хувцамаш.

Цунца цхьана КПСС XXVII съезда, ЦК июньски Пленума установкаш, хIама керддаханкхара никъ IаIхьу йоагIан йола динамизм а йоацаш- Общество бIарча хьайиъча хьалда хувнамаш дара тIайийгIра яле а, хIама эрганкхара процесс чоалхане, вIашIухьала, нийсача боараме йоацаш йода, тайп-тайIанера социальнопсихологически организационни духьаленашта тIаIеттал, шоай ха яьккха

Ахчой-Мартановски района «Лермонтовский» совхоза механизированни отряда начальника Ю. Л. Растригуева — Грозненски механизальта института ректора. Цар дийнар А. Н. Шепетильникова вахара нашъьхьа, губбенаран тIахьийхар хоржамаш хулача дийнаха цунна тIехьа кхадж тассара.

ВIашагIкхетаре кхамаьл дахьа СССР Ленинскийн Совета депутаталла кандидата А. Н. Шепетильникова массанна а дег тIара барнал вьлар ший иштта тIоаIа сий дарах, дош делар дIахо йодача хана а низ ца кхобеш шийна тIадехка бехнтохмаре денхараш, парте XXVII съезда решенеш кхоачашъеча хьинаре кхъьегара.

Хоржамашта хьалхара собране дакъа лаьцар КПСС ЦК члена, парте Нохч-ГIалгIай обкома хьалхарча секретара В. К. Фотеева, республика Министрий Совета председателя М. А. Керимова, парте обкома секретаре ша В. А. Дмитриенкос, Е. В. Тумсеева, З. А. Яндиевах, КПСС Грозненски горкома хьалхарча секретара В. А. Куценкос.

Комбайнаша аьта гIадаман фермашка дIакхухьаш болча шоферашта юкъе лържача яхье эггара дукхагIа сулпанен Дзейтов Русланен.

Юкъера лаьрхIача хIара гектара тIара 40 центнер совгIа фуальхьха хьаьжIаш йоах механизаторша. Уьк шера лаьттача йокхалгIа хьежача из во хьувнъам а бац.

С. АУШЕВ.

СУРТАШ ТIА: 1. «Назрановский» совхоза механизатор Цолоев Аюп.

2. КIа дIадувш хьайоагIа Цолоев Аюпен, Пугоев Саламанен лелаш агроташ. Сеплкаш тIа багIа Кодзоев Пайсан Оздоева Пайшетн.

И. ПЛИЕВА сурташ.

Графикал хьалхабувл

Нохч - ГIалгIай гIишлон управленне меттел, ерриг на най республике а гIорьяьна и СМУ-2 Социалистически Къьхьегама Турпал, Паччахьалхен преме лауреат Хадижев Шамсудин Магомедович ПМК-105 Нохч - ГIалгIай АССР заслуженни гIишлонхо Черепнин Петр Петровичи керте латтача комплексни бригадай коллективаш. ХIара бетта планаш 150 процентал чухьахьа кхоачаш ца еш хьайоагIа уж. Цар керда докхийй декхарш тIа а йица, шийтталагIча пятилетка хьалхарча шин шера задани Сийлахь - бокхача Октябрьски Социалистически революце 70 шу дузаш кхоачашъера инициатива дIаьлайир. Из гIулакх хьалланара тIахьийхар Нохч-ГIалгIай гIишлон управленне ерриг коллективаш.

ХIанз цу управленера 33 йоаладелча цеха бригада. Цун кулгалхо я Залриал Александра Николаевна.

Хьалхалаттача бригада я цу инициативаца хьаьжIаш шоаш цу дахьке тIаийца декхараш тIехIкхоачадеш. Царех я СМУ-6 Ирбиев Ахьмада, СМУ-2 Герасименко Бориса кулгалдеча бригадай коллективаш. Цар ийс бетта гIишлонмонтажни балхаш дара пачхьалхенан плана 120—130 процент кхоачашъяьлй.

Кхы а дикагIа толамаш доахаш я СМУ-6 Сайфутдинов Равиль, СМУ-9 Паничко Владислав керте латтача каменщикийн асфальто-бетонщикийн бригадай, УПТК Татаев Хьадиса кулгалдеча грузтинний бригада коллективаш, кхы дукнха яраш. Кердача инициативаца къьхьега йолаеннача бригадех цхьаккха яц графикал 1,5—2 дутт хьалха яьлча болх беш йоацаш.

К. БАШИРОВ.

КЕРДАЧА ЛАКХАЛЕНАШКА

«Автоспецобрудова н и е» яхача опытно - экспериментальни завода коллективе дикагIчарех цаI я яьшш тIа маьхьалъяьккхай бIаьш эзараш сомий маьха продукцеи.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

Сихдаьд гуйран балхаш

Уьк гурахьа 3 эзар гектара тIа ка боли ялат Дiаде деваш ба «Назрановский» совхоза механизатораш. Агротехнически эггара дикагIча денонша из лоархIаме болх чахкбанкхара шоай нисваш тIадерадаьлд шар. Совхоза кхьа а отделеней кхашка цхьатарра дIадувш латт ялат.

Шоашта юкъе социалистически яхь а йоаржаль къьхьегача механизаторша цхьа ди дIадахийтш балха норман дикна тIехIкхоачан па ей. Къьастта белгалбаьнаб Беков Махьмад-Гире кулгалдеча № 4 йолча бригадера болхлой, КПСС член Цолоев Аюп, Джандыгов Iусман; Плиев Махьмад-Башира кулгалдеча № 1 йолча бригадера механизатораш, КПСС член Халуаев Шарип, Плиев ПIапур; № 6 йолча Костоев Юнаса кулгалдеча бригадера Эжиев Мовса, Ведзиев Мурса; Абдиев Муселе кулгалдеча № 5 йолча бригадера Озлоев Хьамзат, кхыбараш. Юкъера лаьрхIача дийнаха царех хIаране 20—22 гектара тIа ялат йIадув, норматIа йIаде доагIар 12 гектар долаш.

Къьхьегама овсарле лаьха йолаш шитта механизаторша болх барах массехь дийнаха 750 гектара тIа мукъа 535 гектара тIа кIан дIадийнад цар. Юкъера лаьрхIача хIара дийнаха — 300 гектар.

— ШийтталагIча пятилетка цоллагIча шера механика Кхачан программа кхоачапъеча ихы тIа ялат дуьхьагIа даккхара, паччахьалхенга дохкар интенсивни технологеглIа кIа хьалхехдерздоха кха шерде лерхIаш да тхо — йоах совхоза директора Дударов Батыра. — 700 гектар дIаьлаьа хургда из, планагIа хIара доагIар 500 гектар долаш. ДIадахача шера гурахьа цу технологеглIа дIадийна хинначуна пийлеча уьк шера дIадувргдола кIа 400 гектар дукхагIа да.

Совхоза специалисташа йолахо йьй дIадуьш дола фу цхьоалагIча классах а доладина дина хилийтара. Лоацца аьлча, тIадоагIача шера ка бола ялат хьувьъадара тешшаме ларг доллаш боахк бригадин подрядагIа къьхьегама механизаторш.

1565 гектара тIа ялата болаш хьалхехь къьхьеклаш чуэца а боахк механизаторш. 29 сентябрь хьатIаоттаи 354 гектара тIара хьувьъам чубелад.

«Херсонец-200» яхача комбайнаша нормагIа яха йоагIараш 10 гектара тIара яраш йолаш дийнаха 13—14 гектара тIара къьжIаш дахьхьаь комбайнераша Ахьадов Дауда, Торшхоев Хьусена, Котиев Бахас, кхыбараш.

Шоай бекнагIа комбайнаша сайца ха янкхийтаг кхай тIара центральни хьатта тележкаша къьжIаш дахьхьаь болча тракторис-таша. Хьаьта планаа сонга тIа массехь ребс ца еш цхьа ди дIадахийтад Белоев Амира, Цечоев, Iийсас, Iариев Юнаса, Тумгоев Идриса, кхыбараша.

ХОРЖАМАШТА ХЬАЛХАРА СОБРАНИ

Селхан Грозне, театральни - концертни залее хилар № 7 йолча Грозненски хоржамий округа хоржамаш хьалхара харжахвол собрани. Из хетальр СССР Лаьхехьарча Совета депутаталла кандидаташа. КПСС ЦК члена кандидатана СССР къулбехьерча районаша гIишлонIаьра министрана, IIепетильникова Аркадий Николаевичуна вIашагIкхетара.

Собрани хьайийлар Нохч-ГIалгIай АССР Лаьхехьарча Совета Президиума председателча Х. Х. Бокова.

ВIашагIкхетаре кхамаьлаш дир: Нохч-ГIалгIай гIишлонIьара управленне начальника Э. Э. Исмаилова — депутаталла кандидата доверенничо, В. И. Резниченкое — Гудермесски биохимически завода директора, Д. К. Тарасова — КПСС Заводской раЙнома хьалхарча секретара, А. М. Котиева — ГI. Ахриева цIергIча назрановски «Электроинструмент» завода слесара-лекальщика, М. М. Орцухаевас — ВЛКСМ Шалински райнома хьалхарча секретара, Л. Захаева — вIашагIкхетаре кхамаьлаш дахьа СССР Ленинскийн Совета депутаталла кандидата А. Н. Шепетильникова массанена а дег тIара барнал вьлар ший ишттА тIоаIа сий дарах, дош делар дIахо йодача хана а низ ца кхобеш шийна тIадехка бехнтохмаре денхараш, парте XXVII съезда решенеш кхоачашъеча хьинаре кхъьегара.

Хоржамашта хьалхарча собране дакъа лаьцар КПСС ЦК члена, парте Нохч-ГIалгIай обкома хьалхарча секретара В. К. Фотеева, республика Министрий Совета председателя М. А. Керимова, парте обкома секретаре ша В. А. Дмитриенкос, Е. В. Тумсеева, З. А. Яндиевах, КПСС Грозненски горкома хьалхарча секретара В. А. Куценкос.

М. С. Горбачевеи Р. Рейганеи хургдолча вIашагIкхетарах

Бьлча бартага хьежжа КПСС ЦК Генеральни секретарь М. С. Горбачеви США Президент Р. Рейгани вIашагIкхетаргба 1986 шера 11—12 октябрь городе Рейкьявике (Исланди). вIашагIкхетарга йола предложенни елар М. С. Горбачева, Рейгана тIа а йийар. вIашагIкхетар хургда 1985 шера ноябре Женеве дийца ма хиллара М. С. Горбачева США вахара визита еча кийчон доазонашка.

СССР-и США-и барнал яхаш и Исланде правительствана Рейкьявике вIашагIкхета йиш хилийта из кийча хиларах.

КПСС Центральни Комитете

КПСС Центральни Комитето 1986 шера 25 сентябре «Новьхост М. С. Горбачев Краснодаркрайни Ставропольски краяшна вахча йиларах йолчча итогех бола» сонам тIаийцаб. Соцам тIа белгалдаьккхар 1986 шера 17—19 сентябре Красноярски - Ставропольски краяй партийни активацеи къьхьегамхошгеи вIашагIкхийтача йоалалъча предложенеи выьхьийи принципиальни лоархIам хилар. Цу вIашагIкхетарашка хIама эрганкхара реалистически сурт хьалъехьад, цун хьалхара итогаш результаташа яьй, хIама эрганкхаккхилга цкьа лостам болашш лерргIеи кхоачашдара декхарш кхоачашдаь. ХIама эрганкхара революционни, долла хIама чуложаца гIулаккх йола XXVII съезда установкаш дергIойалаеш оттаьлча выводаша, общественни вахара тайп-тайIанера сферашка — экономикара, социальни отношенашка, политически надстройкара, духовни вахара, партийни, паччахьалхенни боахамен балхаш хьежа уж къоастаю. Парте беча балха тIа эггара керттера лоархIам болаш да хIама эрганкхара цIьяхьа, цкьа процесс ца хилар. КПСС XXVII съезда ниъъ кхоачашдаран анализа дергдоаца хьал да. ХIама эрганкхара процессена лостам а телаш, вIашагIкхетаре а йоахаш, парт IойлаIаш а дIаьнгалъ хIама дуннхача наьха дийнача творчеташа, кхоачашвена хувцамашца, цар кIентта болча безамца. Кхььегарамхошта кхоачам хеташ селхан карагIдьнапрех, лан кхоачамбоацаран, негативни талонаш. Общественна хьаьрс хуьлча Iилма-технически прогрессана карагIдьнапрех пайда эцара докхийл гIулакхан деш хилларе, цун доьл дина деформацеш, чIоагIIа эша проблемаш кхоачашъе йолаяца, керда моральни атмосфера хьарца дуггIа деннад цIенхаттара хувцамаш.

Цунца цхьана КПСС XXVII съезда, ЦК июньски Пленума установкаш, хIама керддаханкхара никъ IаIхьу йоагIан йола динамизм а йоацаш- Общество бIарча хьайиъча хьалда хувнамаш дара тIайийгIра яле а, хIама эрганкхара процесс чоалхане, вIашIухьала, нийсача боараме йоацаш йода, тайп-тайIанера социальнопсихологически организационни духьаленашта тIаIеттал, шоай ха яьккха хьокхамаш хIара дийнаха 150 процентал кIезигагIа хилар. Цо аьттув беннаб шийтталагIча пятилетка хьалхарча шера деккарашш хIанзле а тIехIкхоачашде. Нийсагта аьлча, шийл планоьи графикал йхи бутт хьалла латт из коллективе уж.

Хьинаре кхъьегарца белгалбаьнаб ду бригадера Я. Нальиев, И. Кубанцова, Г. Воронеико, Н. Лубенцов, А. Злотник, Ю. Карамаров, Н. Гончарук, кхыбараш.

Уих деноШка хиннача собране цар дош деннад керда пятилетка хьалхарча шин шера планаш Сийлахьйокххача Отябрьски Социалистически революце 70 шу дузаш кхоачашъе. Из цкъа пхиъ-ткъа хIама эрганкхара процессена лостам а телаш, вIашIIехьа а йоахаш, парт IойлаIаш а дIаьнгалъ хIама дуннхача наьха дийнача творчеташа, кхоачашъеча хувцамашца, цар кIентта болча безамца. Кхььегарамхошта кхоачам хеташ селхан карагIдьнапрех, лан кхоачамбоацаран, негативни талонаш. Общественна хьаьрс хуьлча Iилма-технически прогрессана карагIдьнапрех пайда эцара докхийл гIулакхан деш хилларе, цун доьл дина деформацеш, чIоагIIа эша проблемаш кхоачашъе йолаяца, керда моральни атмосфера хьарца дуггIа деннад цIенхаттара хувцамаш.

Цунца цхьана КПСС XXVII съезда, ЦК июньски Пленума установкаш, хIама керддаханкхара никъ IаIхьу йоагIан йола динамизм а йоацаш- Общество бIарча хьайиъча хьалда хувнамаш дара тIайийгIра яле а, хIама эрганкхара процесс чоалхане, вIашIухьала, нийсача боараме йоацаш йода, тайп-тайIанера социальнопсихологически организационни духьаленашта тIаIеттал, шоай ха яьккха

Ахчой-Мартановски района «Лермонтовский» совхоза механизированни отряда начальника Ю. Л. Растригуева — Грозненски механизальта института ректора. Цар дийнар А. Н. Шепетильникова вахара нашъьхьа, губбенаран тIахьийхар хоржамаш хулача дийнаха цунна тIехьа кхадж тассара.

ВIашагIкхетаре кхамаьлаш дахьа СССР Ленинскийн Совета депутаталла кандидата А. Н. Шепетильникова массанена а дег тIара барнал вьлар ший ишттА тIоаIа сий дарах, дош делар дIахо йодача хана а низ ца кхобеш шийна тIадехка бехнтохмаре денхараш, парте XXVII съезда решенеш кхоачашъеча хьинаре кхъьегара.

Хоржамашта хьалхарча собране дакъа лаьцар КПСС ЦК члена, парте Нохч-ГIалгIай обкома хьалхарча секретара В. К. Фотеева, республика Министрий Совета председателя М. А. Керимова, парте обкома секретаре ша В. А. Дмитриенкос, Е. В. Тумсеева, З. А. Яндиевах, КПСС Грозненски горкома хьалхарча секретара В. А. Куценкос.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕ ХОРЖАМАШ ДАРА № 128 ЙОЛЧА САЙСАНОВСКИ ХОРЖАМИЙ ОКРУГА ОКРУЖНОЙ ХОРЖАМИЙ КОМИССЕ СОСТАВ ЧIОАГIЬЯРА ХЬАКЪЕХЬАРА

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиумга

У К А З

«Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совете хоржамаш дарах» долча НГIАССР Закона 23, 24, 26 статьяшца хIанзара Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо **социам бу:**

Нохч - ГIалгIай АССР Лаьхехьарча Совете хоржамаш дара № 128 йолча Сайсановски хоржамий округа окружной хоржамий комиссии чIоагIIойла общественни организацейи къьхьегама коллективашбн ер внаслаш юкъе а болаш:

Комиссе председатель:

Закриев Ахмед Мадиевич, колхозник — Орджоникидзе цIергIча колхоза колхозхошкара.

Комиссе председателга заместитель:

Закриев Тахир Закриевич, Саисановскера юкъера школа хьехарга — Нохчий-Юртовски районна партийни организацегара.

Комиссе секретарь:

Ахмадова Куржан Аюбовна, директор — Энгеноевски конъерча школа болхлой коллективагара.

Комиссе членаш:

Гайбиев Висолт Гайбиевич, колхозник — Орджоникидзе цIергIча колхоза колхозхошкара.

Денеев Колла Денеевич, бригадир — XXVII партсъезда цIергIча колхоза колхозхошкара.

Исакова Раиса Мухабовна, Орджоникидзе цIергIча колхоза колхозница — Нохчий-Юртовски районна Ерригсоюзни Ленински Коммунистически Кагрихой Союза организацегара:

Кайсаров Бадрудин Магомед - Салихович, Гордали яхача юрта культура ЦIея директор — Нохчий-Юртовски района культура болхлой профессиональни союза организацегара:

Керимова Курман Альиевна, колхозница — Орджоникидзе цIергIча колхоза колхозхошкара.

Мижиева Байсари Эбизиевна, колхозница — Орджоникидзе цIергIча колхоза колхозхошкара.

Кущуханова Зази Хусаиновна, Саисановски юрта Совета бухгалтер — Нохчий-Юртовски района государственни страхованин болхлой профессиональни Союза организацегара.

Тепсуркаева Хамсурт Тепсуркаевич, колхозник — Кирова цIергIча колхоза колхозхошкара.

Умархаджиева Зайнаби Сентхамедовна, колхозница — Орджоникидзе цIергIча колхоза колхозхошкара.

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета, Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума секретарь С. КОЖУХОВСКИЙ.

г. Грозный. 1986 шера 29 сентябрь.

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совете хоржамаш дара йолча окружной хоржамий комиссешка

«Нохч - ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совете хоржамаш дарах» долча Нохч-ГIалгIай АССР закона 39 статьяца хьежжа окружной хоржамий комиссеша Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета депутаталла кандидаташ оттабара къьхьегама коллективаш собранешка хьачуденнача протоколашка а кандидаташ цу хоржамий округашка балатириоваться дерзаза хилара заявленешка а хьежа, Нохч - ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета депутаталла кандидаташ баьб:

г. Грознера Октябрьски района № 35 йолча Краснофлотски хоржамий округе гIолла Къулбеседа - Кавказа машиншьаьна Грозненски отделене Грозненски дистанце сигнализацеи буьзамеи болхлоша, инженерно - технически болхлоша, гIулакхерча наха коллективо оттавь, 1953 шера вьь. парте воаца, Грозненски дистанце сигнализацеи буьзамеи электромеханик **Кайков Александр Васильевич.**

Урус - Мартановски район на № 146 йолча Гойтински хоржамий округе гIолла «Солнечный» совхоза болхлоша, инженерно - технически болхлоша, гIулакхерча наха коллективо оттавь, 1947 шера вьь, КПСС член. КПСС Урус - Мартановски РК хьалхара секретарь **Сагаев Ваха Тагаевич.**

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР МИНИСТРИЙ СОВЕТЕ

Нохч - Гіалгіай АССР Министрий Совет хьенар аргІапарча заседане «1985 - 1990 шерашна Нохч - Гіалгіай АССР бахача наха деш долча жилищно - коммунальни гІуллакх дІахо а дегІадолаладай бойдикагІа тоадаран де дезарех бола» 1985 шера 15 марта КПСС обкома бюро, Нохч-Гіалгіай АССР Министрий Совета, РСФСР жилищно-коммунальни Министерства коллеге соцам нохочашбера хьакъехьа долча дешага хьоьжуьйла ац цхьаьна горрабгІисполкомаш, Грозненски, Магіалбика, Урус - Мартана саина яраш а кхиъна а, ц1 дахьле решеш лаца а яьлч.

Нохч - Гіалгіай АССР Министрий Совето НГІАССР жилищно - коммунальни а ц1 цхьаьна горрабгІисполкомаш, хьалха депутатий городской районни Советий исполкомаш декхарийла яьй ун белгалдаьча цхьаьнакхетарш Іалашдеш МагІалбика горрисполкомо бечаьна хьалха доьзна дош.

ТІаийдача соцам тІа белгалдоьхкъ, материальни ресурсаш нисош, рационально пайдане дІайохкийла Іалашдеш МагІалбика горрисполкомо бала боарам хІаза а КПСС XXVII съездо дІадеъраша ма яххара ца хилар.

Уьш шера 8 бетта хьаддаза димнитеІа йоагІачуьл дуьхьаІа электрически энергин дІайохийт «Луч», «Кавказ», «Алхазчуртский» совхозаша а кхъьар а. Ишшта ткоьм ца беш электроэнергин дІайохийтила соцадеш хІама дьадаг горрисполкомо.

Нохч - Гіалгіай АССР Министрий Совето МагІалбика горрисполком декхарийла яьй 1986 шера 15 октябрера кхачъаьца йоІча хана районе территоре тІа долча боахамаша, предприятешен организацеш, предприятешен организацеш материальни а доагора-энергетически а ресурсаш нисоьнарг заданеши социалистически декхарашца нхоачашдарг хьакъехьара гІуллакхаш миштад исполнома заседане хьажа а материальни ресурсех рационални пайда эцила гІуллакхерча нахагара дуьхьаІа хьадеха а, долаш долча законодательстваш ма яххара материальни, административни, нхьча тайпара а бехнтоьхкамг гІуллакхаш тІа а эдаш.

РСФСР Госномитета Грозненски управленера дІаІайтад халІъа боахаме мехьадаьтта продуктех рационални эффективни пайда эцара долча тІаьъоьнан, хІьаьта ишшта боахама доал ца деш хилара а ноача дсагор доадеш дІадоьхкийтан хилара а дуьхьаІа кьаьсаш чІоаргІа халІъа доаттабе безилга.

НГІАССР халъъа тІаъъьжама комитета тІадиллад уьш шера 9 бетта предприятешан, организацеш а, заводашка, совхозашка материальни доагора - энергетически ресурсаш нисоьнра заданеш а социалистически декхарш а хІоачашдарга гІуллакхаш миштад хьажен цох дар НГІАССР Министрий Советага тІаьхьийтен.

Нохч - Гіалгіай АССР Министрий Совета заседане дийлар цар кхыдола деша а.

Из нхоачашъара боьхьонца бола тІаъъьжам доаттабабаьц халъъа депутатий городской районни Советий исполкомаша. Цул совнца КПСС обкома бюро, НГІАССР Министрий Совета, РСФСР жилищно - коммунальни боахама Министерства коллеген соцам нхоачашбара хьакъехьа долча дешага хьоьжуьйла ац цхьаьна горрабгІисполкомаш, Грозненски, Магіалбика, Урус - Мартана саина яраш а кхиъна а, ц1 дахьле решеш лаца а яьлч.

Нохч - Гіалгіай АССР Министрий Совето НГІАССР жилищно - коммунальни а ц1 министерство, халъъа депутатий городской районни Советий исполкомаш декхарийла яьй ун белгалдаьча цхьаьнакхетарш Іалашдеш МагІалбика горрисполкомо бечаьна хьалха доьзна дош.

ТІаийдача соцам тІа белгалдоьхкъ, материальни ресурсаш нисоьнарг рационально пайдане дІайохкийла Іалашдеш МагІалбика горрисполкомо бала боарам хІаза а КПСС XXVII съездо дІадеъраша ма яххара ца хилар.

Уьш шера 8 бетта хьаддаза димнитеІа йоагІачуьл дуьхьаІа электрически энергин дІайохийт «Луч», «Кавказ», «Алхазчуртский» совхозаша а кхъьар а. Ишшта ткоьм ца беш электроэнергин дІайохийтила соцадеш хІама дьадаг горрисполкомо.

Наурски райисполкомо организацейн предприятейн инзагІа райцентра еригача урицацка жагІа биллийтаб, канализацие очистни сооружеш эргайоахаш тоаю.

Бахача паха жилищно-коммунальни гІуллакхаш делга делгІадолаладеш динагІа тоадеш цхьаьна бохь бан бале а, решене тІа белгалдоьхкъ, е НГІАССР жилищно - коммунальни Министерстваца а, е горрайисполкомаца а, е йоагІаш йолча ведомствашен предприятешен а из соцам нхоачашбеш динна дардоаца гІуллакхаш ца дар, из баланс долаш 12 пятилетка юхедиеча тІа шерашка план нхоачаш ца еш йинса меган хилар.

Жилищно - коммунальни министерствас уьш шера 8 бетта бахача наха бытовой а маьхьгІа а гІуллакхаш дара, нах бахача цІенонга капитальни ремонт яра план нхоачашъьяьц.

«Чечингремстрой» тресто нхоачашъьяьц г. Грозиен райцентрашкен хий диллара моднесташ боьх бе йолаелийтара план. 16,3 километр йилла сеача метте 3,1 километр мара йийлаяь водопровод, нхоачашбалар дац белгалдаш городе таьлаш - нисоьнарг догІара парка боахаме 0,3 гектар уьза теплица хьалъеча.

Г. Грозне, кхыча дсарпіамеча коммунальни объекташа халъъара хьакъехьа боахаме - эксплуатационни база, йоачана хий дІаухийта канализацеш хьалъара проектировани е йолаьш хІваьзаш.

Коммунальни боахама объекташ хьалъара хьакъехьа соцам нхоачашбелга Іалашдаьхаш «Грознефть» объединене, «Оргтехника» Іалашдене, ГІ. Ахриева цІеларІча «Электроинструмент» заводо.

СУРТАШ ТІА: пекарне заведующа С. Камаев; маьхьг Иоттар И. Валаева; бод хъуьш яр Б. Мусиева.

С.-Э. ШАХИДОВА сурташ.

ЧАМ БОЛАШ Я ЦАР Ю МАЬКХ!

Советски районе водаш новьъьсото дехар дир сога: «ЦІавоагІаш цигара маьхьг я виц ма лелахь». Бокъьхьадар аьлча, цо дийлар ну хана дуьхьа терка дІаздар ац — ну дуьсо тІара кенна текхаш маьхь, Грозне тикашка из шортта хиъча?

Долъьшйна столове хІама да ваханга ца йоагІаш новьъьсото дийнаъч. Тамашийна дар ияхьаъча — кхыча мотгІашна саина, цергаш а йийтта, Іонхайса маьхьга ЧІегІйлаш йоаьхар цІьаьнаъа.

ЦІавоагІача дийнахьа маьхь йоаьхача тика тІа наъар се. Дуьхьа яхь бар цига. ПІхи-пІхи булна а йийца тикачура арабоагІача хоза книйвеннача кьонахчунга хьатъар аз:

— Бехк ма бакихалахь, жичара ва хьо?

— Грознера балха гІулакха венавар се, — жоп делар цо, — цІагІарчар дехар кхоачашдеш, маьхь йийдаь.

Малъа ишшта чам болаш йоаьхача маьхь хьыер? Кхычарна ца хоош кьаъйе йийхьог йоаьхар цІагІа пекарне болхлой?

— Тха пекарне дуккхача хана денз болх беш ба маьхь йотташ бола Алисултанова Пата, Истамулова Забани, Мусаева Бикату. Царех хІаране ухъяза кхъьаьга ткъо шу совгІа ха я, — йоаь заведующе Камаев Сайпе, — цІьаьнайлаьа я тха болхлой: тоаш дер дикагІча тайпара, наха баркал аргдолаш хьаде гІерг уж.

Хетаргахь, ишшта болх бе бе безам боаьна маьхь ерш атта корабоагІе тамаш я. Халахете а, дуккхачар вІашъьялдаш Советское яхьа юртарча пекарне санна чам болаш маьхь хьае. Фуд новкъадар? Камаев Сайпи керте латтача йоккха йоаьхача коллективе санна дог дазаши болх бе ца дар.

Юртахоша, пайоне бахача берригача кхъьаьгамхоша чІоагІа сий ду цун. ХІара дийнаъьа вокхахиъна а ца йоаьхар а къалхашка кхоза ца экзамен дІалу цо а цун новкъосташа а. Луча хана тІехдика а луш!

...ХІанз каст-каста хоьтт цо цІагІарчар а лоаьхар юртара ша ена маьх ІначчаР а: «Маца юхагІорга хьо цІа командировке? Ма чам болаш маьхь яр Іа енар!

М. МУСИЕВ.

НГІАССР Госагропроме

1986 шера паччахьалхенга ялат доххара план тІехьоачашъьяьча колхозашца, совхозашца, кхыча юртбоахама предприятешна юкъдухьала хІамаш йохкара ССР Госагропрома лаьрхІа материальни фонд вІашагІъеллай.

Цу фондах Нохч-Гіалгіай АССР Госагропрома хьоналлаш: мехь кхуьлу автомобилаш — 16, царех «Газ-52-04» «Газ-52-01» маркех яраш — 9, «Зил-130» — 3, «ГКБ-8527» яха процент тІехьаЙола «Камаз-55102» —

ПАЧЧАХЬАЛХЕНГА ПЛАНАЛ СОВГІА ДЕХКАЧА ЯЛАТАХ МАТЕРИАЛЬНИ ХІАМАШ ЙОХКАРА НОРМАТИВАШ:

Материальни ресурсаш	Ресурсдай единица эна боьчъо луш долча планал совгІа дехка ялат (единицах тоннаш луш) III группа
«К-700» марках трактораш	200
«МТЗ»	150
«ГАЗ-53-12» автомобилаш	

1, «Газ-САЗ-3507» — 2, «УАЗ-3303» — 1; специализированни автомобилаш (ерригІан а) — 5, царех нефтепродукташ яхьарна «Газ-53-12» цІурийна лаьрхІа «ГАЗ-66» — 3, «Камаз-53212» — 1; «МПР-4844» яха мастерски — 1, легкови автомобилаш — 10, автобусаш — 15, «Е-281», «Е-302» яха комплексаш — 20; хьажІаш чуъца комбайнаш (ерригІан а) — 30, царех «КСКУ-6» яхарш — 10, «ККП-3» яхарш — 20.

Коэффициент юкъе а йоалаеш ДІалоарІа планар совгІа ехна крупнаниш бобовни культураш: гречиха — 5, борц — 3, бобови — 3.

Оттаьлча планал совгІа паччахьалхенга ялат доххара эттара лоннаІгІа тоаш дарата республике конкурс кхайнаьйл. Конкурсе котало яьккхараша автомобилаш хьожаю: ВАЗ-2121, «НИВА» — 2; М-21-40, «Москвич» — 2.

Конкурса итогаш ергьа 1986 шера 1 декабрь хьаІаоттаза баьча балхага хьежжа.

Хьожаь материальни хІамаш йохкийга Іалашдерга 1987 шера цхьоалгІча кварталех.

«ГАЗ-3507»	100
«ММЗ-554 М», **«ММЗ-555»**	100
«УАЗ-33-03-01»	150
«КАМАЗ-5370» **«ГКБ-2350»**	150
прицепаца	200
«КАМАЗ-55102»	200

Цул совгІа уьш нормативаш гІа моллагІча группех хилар а йохка йоагІаш йола доакъар чуъца техника хьожаш

Доакъар чуъца комплексаш	
(«Е-281», «Е-302»)	700 тонн ялат;
Хьажаш чуъца комбайнаш	400 тонн ялат;
(«КСКУ-6»)	300 тонн ялат.
Легкови автомобилаш	

Коэффициент юкъе а йоалаеш ДІалоарІа планар совгІа ехна крупнаниш бобовни культураш: гречиха — 5, борц — 3, бобови — 3.

Оттаьлча планал совгІа паччахьалхенга ялат доххара эттара лоннаІгІа тоаш дарата республике конкурс кхайнаьйл. Конкурсе котало яьккхараша автомобилаш хьожаю: ВАЗ-2121, «НИВА» — 2; М-21-40, «Москвич» — 2.

Конкурса итогаш ергьа 1986 шера 1 декабрь хьаІаоттаза баьча балхага хьежжа.

Хьожаь материальни хІамаш йохкийга Іалашдерга 1987 шера цхьоалгІча кварталех.

СОВГІАТАШ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ШУН!

ЗА ТРУДОВУЮ ДОБЛЕСТЬ» МЕДАЛЬ

Богатырев Берса Тугаиа — Нохч - Гіалгіай республикански іуъдатурно - просветительни училища преподователь.

Джабраилов Дана — РСФСР Художественни фонда Нохч - Гіалгіай художественни мастерски форматоре.

Докаев Султан Абуевича Нурадилов Хаиташий цІеларІча Нохч - Гіалгіай паччахьалхенга драматически театра артиста.

Колосовский Евгений Кузьмича — М. Ю. Лермонтова цІеларІча республикански эрсий драматически театра артиста.

Советски культура, литература, искусства дегІаккхувлача дика гІуллакхаш карагІдувларахь, къьхьегамхошта коммуникативни хІетам дуьхьа хьинаре дакъа лацарехь цхьайтталагІча пятилетка декхарашца толаме нхоачашдарахь СССР Лаккхъьарча Советта Президиумо совгІаташ деннад культура учреждеший предприятейн болхлой группана литературни искусстван деятелаша.

Царна юкъе Нохч - Гіалгіайене гІолла:

ХАЛЬЖИ ДОТТАГІАЛА ОРДЕН

Мехтиева Роза Хасановна—республикански тенкий театра артистална.

«ЗНАК ПОЧЕТА» ОРДЕН

Брайловский Леонид Васильевича — Нохч - Гіалгіай республикански музыкальни училіща директора.

Жукова Тамара Елизаровна — Калининскера юртарча культура ЦІен директора, Наурски район.

Наурбиев Хьамида Руслана —Нурадилов Хапнаший цІеларІча Нохч - Гіалгіай паччахьалхехи драматическа театра артиста.

Пашаева Зинаида Хамидовнана — Грозненски района централизованна библиотечни система Старотатарски № 2 йолча юртарча библиотека • филиала заведующа.

Тусаева Майнат Маилоевнана—Даттахски юрта культура ЦІен директора, Ножай-Юртовски район.

Кердадар юкъедоаладича

Дукха йоккха яц Нохч-Гіалгіай гІишлоп управленин жилищно - коммунальни контора чуйоагІача ремонтно - гІишлоп участка коллектив. Цхьаьнакхетаца духхех бехктохкаеш балхаш, да цо дерш. Нах чубаха цІенош дикача хьал тІа хилийтара хадданза йоахьо ю цо.

Цига дукха коллективаш я социалистически яхь дика толамаш доахаш. Царех я коммунист Третьяков Сергей Викторович керте латтача ремонтнийй бригада яр. Иъс шу шиъад бригадина цу участке болх бу. Цу шерашка массаза а шийй дехкараш цІена нхоачашдеш хьаеннаш ю.

Бригадин подрядгаІа къьхьега доладелча бакъьахьа да вай, аьнна бохьлошца дагавьлар цхьаьн дийнаъа Третьяков Сергей, Кердача методагІа бохь бе йолаелийтара бригада, хІараенна луш долча алани а ахчан премий цо къьхьегаме - лоначча дакъьа коэффициентаца хьежжа да луш. Цу гІуллакхо чІоагІйир болхлой къьхьегамен производственни дисциплина, лаьхьелар къьхьегама - оьсарле, бухсощица хьакъдаларг душ долча алани а лаьхгІа хІлар, цунца дувзаденна болхлой материальни безам а совбабыр.

ДІаяча пятилетка задачин 121 процент нхоачашйир цо. Цу шерашка цо нхойир 8500 сома маьха тайп-тайпара гІишлоп материалаш.

ХІана керлача метлагІа къьхьегаш йолча бригада ремонтниначца цІена болх бан яхаш летъяьл квартиранга бахаш бола наха. Йохьлой балхара дІа-ъха буьлаш хуъщалулгІа, къьхьегама дисциплина телхаелга, норта болабу малараш мелилга цІендаь дІадььлнад бригадера. Цудухьа цун вІашТехьъьлнад дерригача техническо - экономически хьоьхамий уьш шера ййс беттта план а ханал дукхъа хьалха нхоачашъе.

ГІишлоп управленера чуйоагІача производственни учащаша этараь дикагІа лоархІан вола кагирхой хьекачча ва Сергей Викторович. Цун дІа цига къьхьегаш волчи интех цхьоа шийй опыт, дикагІйола балха методаш дог рьяза долаш дІайовзийташ цо хьалкъевъь цхьайтта гІишлопхо. Из бокъа иш ю.

Ше коммунист хиларах тарра, хьинаре къьхьегарал совгІа дохкха дакъа лоар цо юкъарча балха тІа ша. Уьш тІехьарча массаза шера жилищно - коммунальни контора партийни организаце секретара заместителера дехкараш цІена нхоачашдеш ва ю. Хьинаре ъьа а хьеташ, дог гІоздоаха толамаш дахарах, юкъарча балха тІа дохкха дакъа лаарах дукха совгІаташ деннайпад Сергей Викторовича. Царна юкъе я цхьайттагІча пятилетке цо бабча берката балха итогех дуннад ерзаш «За трудовое отличие» жа медаль а.

Б. КОСТОЕВ.

КХАЛНАХА ПАРГІАТО ЕННА ОКТЯБРЬ

Сийлахь - йоккха Октябрьски социалистически революцена эггара чІоагІа карагІдынначех цаІ да кхалнаьха парглатонах дола дош ьъоастадар.

«Іхера тІа кхера да бу сацаш цІендаь дІадаьхаь Советски республике кхалсар лоалла увтгаеш хинна — воюша — кхаш яздаьд В. И. Ленина.

Малхбалеи кхалнах муъкъабахара партин правин теплстеен къьхьегаш йоаьхар яр дуъдаденна да бусалба болча кхалнаьха ваъхер-гІетгара реакционни лоархІан боьхьонца йолаелла. Цхьаьнакхетарш цІьаьнаъа, цхьаьнаски бокъо лацар шарІо кхалсага. Революци хилалеъьа цхьаьнна тайпара политически а дина а боьхьонца йоаш яр бусалба кхалсаг, оцаш - йоккаш йола хІама санна лоархІан яр из. Маьре яхачул тІехьаніа бокъонца йола цун доалаьхь а хилг діастгар из, хІаъта шарІо мара бокъо лора цига дІоалаьхь йиъ сесаг хилийта. ЧІоагІа а хилар шарІаш чІоагІбаь дезалаш. Лоаманихоита юкъе шерра яьркаяр шира обычай — кхалнах уьлабар. Мараца дІанъьата бокъо лаш шарІо кхалсага, цудухьа ше енна дІаялладца цун лай а жинна яхь езаш хулар из.

Знаиешта, дешара тІаъхер могийташ дацар нхалнаха. ШарІаца дилла хьунаршна а тІехь дена бокъо лацар царна.

Лоаман кхалсаг мукъаликхара тІехьа шеррача фронтгІа къьоьсам дІаболабир Советски паччахьалхехено. Родовой быта ширдьяьна гІулакхаш леладарца дувзаденна эуламаш дарех бехнтохкаме озара де дезарий къьхьеъьа йолча указненица тІатохарашца дир 1924 шера РСФСР Уголовни Кодеца цхьайолча статьашта.

Нохчийчен а ГІалгІайчен а партийнаш - организацеша тІагІерггга нохачашбора кхалнах парглата бахарах йоаьхар яр дуъдаденна да бусалба болча кхалнаьха юкъярхулгІуни боарам айбара, общественно-политически бахьана уж юкъеозара дакъъе бокхха лоархІам болаш гІуланх дар жеиотделаш ВІашагІйохкар. Нохчийче жеиотдел пІашагІъеллаяр 1925 шера, хІаъта ГІалгІайчене 1924 шера.

Реакционни духовенстви кулацки элементашен тІагІерггга дуъхьаленаш еча хьалашка чаххйоахаш яр лоаман кхалнах социальноп духовной парглатбахара процесс. Кулацко - мульски къьсстта цабезам хьалъье бора кхалнаха дешар - йоазуъ ца ховлга дІаданкхара тІаласта дола гІуланхаш парглатен паччахьалхенгено чаьхдоаьхаш хьларо. Лоаман кхалсаг боадоеь, хІаъхаь сахьхеташ хургІоацага хьале, культурни революцена юстара йиъта гІертар уж. Лоаман кхалнаьха парглатоп а бокъонаш цхьатгарра хилара а, дешар - йоазуъ ца ховлга царна юкъера дІаданкхара, клубаш, изба - читальнеш, ц1е уголонаш хъеллара дувзаденна да тІаъхьонца дІагІертта агитация халъъа депутатий городской районни Советий исполкомаша. Цул совнца КПСС обкома бюро, НГІАССР Министрий Совета, РСФСР жилищно-коммунальни Министерства коллеген соцам нхоачашбара хьакъехьа долча дешага хьоьжуьйла ац цхьаьна горрабгІисполкомаш, Грозненски, Магіалбика, Урус - Мартана саина яраш а кхиъна а, ц1 дахьле решеш лаца а яьлч.

Нохч - Гіалгіай АССР Министрий Совето НГІАССР жилищно - коммунальни а ц1 министерство, халъъа депутатий городской районни Советий исполкомаш декхарийла яьй ун белгалдаьча цхьаьнакхетарш Іалашдеш МагІалбика горрисполкомо бечаьна хьалха доьзна дош.

ТІаийдача соцам тІа белгалдоьхкъ, материальни ресурсаш нисоьнарг рационально пайдане дІайохкийла Іалашдеш МагІалбика горрисполкомо бала боарам хІаза а КПСС XXVII съездо дІадеъраша ма яххара ца хилар.

Уьш шера 8 бетта хьаддаза димнитеІа йоагІачуьл дуьхьаІа электрически энергин дІайохийт «Луч», «Кавказ», «Алхазчуртский» совхозаша а кхъьар а. Ишшта ткоьм ца беш электроэнергин дІайохийтила соцадеш хІама дьадаг горрисполкомо.

Наурски райисполкомо организацейн предприятейн инзагІа райцентра еригача урицацка жагІа биллийтаб, канализацие очистни сооружеш эргайоахаш тоаю.

Бахача паха жилищно-коммунальни гІуллакхаш делга делгІадолаладеш динагІа тоадеш цхьаьна бохь бан бале а, решене тІа белгалдоьхкъ, е НГІАССР жилищно - коммунальни Министерстваца а, е горрайисполкомаца а, е йоагІаш йолча ведомствашен предприятешен а из соцам нхоачашбеш динна дардоаца гІуллакхаш ца дар, из баланс долаш 12 пятилетка юхедиеча тІа шерашка план нхоачаш ца еш йинса меган хилар.

Жилищно - коммунальни министерствас уьш шера 8 бетта бахача наха бытовой а маьхьгІа а гІуллакхаш дара, нах бахача цІенонга капитальни ремонт яра план нхоачашъьяьц.

«Чечингремстрой» тресто нхоачашъьяьц г. Грозиен райцентрашкен хий диллара моднесташ боьх бе йолаелийтара план. 16,3 километр йилла сеача метте 3,1 километр мара йийлаяь водопровод, нхоачашбалар дац белгалдаш городе таьлаш - нисоьнарг догІара парка боахаме 0,3 гектар уьза теплица хьалъеча.

Г. Грозне, кхыча дсарпіамеча коммунальни объекташа халъъара хьакъехьа соцам нхоачашбелга Іалашдаьхаш «Грознефть» объединене, «Оргтехника» Іалашдене, ГІ. Ахриева цІеларІча «Электроинструмент» заводо.

Лоаман кхалсаг мукъаликхара тІехьа шеррача фронтгІа къьоьсам дІаболабир Советски паччахьалхенга. Родовой быта ширдьяьна гІулакхаш леладарца дувзаденна эуламаш дарех бехнтохкаме озара де дезарий къьхьеъьа йолча указненица тІатохарашца дир 1924 шера РСФСР Уголовни Кодеца цхьайолча статьашта.

Нохчийчен а ГІалгІайчен а партийнаш - организацеша тІагІерггга нохачашбора кхалнах парглата бахарах йоаьхар яр дуъдаденна да бусалба болча кхалнаьха юкъярхулгІуни боарам айбара, общественно-политически бахьана уж юкъеозара дакъъе бокхха лоархІам болаш гІуланх дар жеиотделаш ВІашагІйохкар. Нохчийче жеиотдел пІашагІъеллаяр 1925 шера, хІаъта ГІалгІайчене 1924 шера.

Реакционни духовенстви кулацки элементашен тІагІерггга дуъхьаленаш еча хьалашка чаххйоахаш яр лоаман кхалнах социальноп духовной парглатбахара процесс. Кулацко - мульски къьсстта цабезам хьалъье бора кхалнаха дешар - йоазуъ ца ховлга дІаданкхара тІаласта дола гІуланхаш парглатен паччахьалхенгено чаьхдоаьхаш хьларо. Лоаман кхалсаг боадоеь, хІаъхаь сахьхеташ хургІоацага хьале, культурни революцена юстара йиъта гІертар уж. Лоаман кхалнаьха парглатоп а бокъонаш цхьатгарра хилара а, дешар - йоазуъ ца ховлга царна юкъера дІаданкхара, клубаш, изба - читальнеш, тайп-тайпара хьукъаш дешара юкъеъьазар лоаман кхалнах. Ишшта, 1937 шера рабфаке дешаш яр 70 саг-лоаманхо, медицински техникумаш — 32 саг, ишшта кхдІ. Парте областной комитета, райкомаша, комсомола комитеташа йоккха терно йоразаш лаьхьелар дешардолаш юкъеъьазара, социалистически гІишлоп хьалъара ерригача участкашка царна юкъе квалифицировани кадраш дуъхьаІа хилийтара дешаш. Советски Іаьдал оттаьлча хьалхарча денош денз Нохч-ГІалгІайчен партийни организацеша шоай хуъ дора кхалнаха юкъе атеистически болх шерагІа боаржабара формаш методаш лекаш.

Кхалнах бытовой дахьъе мукъабахарал совгІа, бокхха лоархІам болаш дар из культурни а боахама а гІишлопъеча хьинаре дакъа лаарах царна таро луш, динах а цунца дувзаденача ширдьяьнача гІуланхех а лоаман кхалнах гІа-ъха дуъхьаІа мукъабоаш хиларна. Дина традицешца обычешца къьоьсам лоаттабара цхьана партийни организацеша бахача нехьа биге гІа-ъха дуъхьаІа юкъеъьазара кагІрхошта ю влилин чІоагІъара пайда йийбора царех.

Сийрдедьяьна, санъьердаме а хинна дІаэтгар Нохч-ГІалгІайчен механизаций вахар Советски Іаьдал эттачул тІехьаІга. ХьалхагІа цхьаьнна бокъо йоаш, дешар-йоазуъ ца ховш, саго ца лоархІаш хиша лоаман кхалсаг республикански политически общественно-политически вахаре, производстве, Іялма, литература а искусство а дегІаккхувлача хинна дІаэтгар. Коммунистически гІишлоп хьалъара дехкараш кхоачашдеча шоай доакха дакъъа юкъе а кхуьлаш, халъъа боахама ерригача отраслаша къьхьегаш ба Нохч-ГІалгІайчен сийдола мехкарий.

Советски кхалнаьха хьинареча къьхьегама бокхха маь бу Дешаеь. Халъъа боьхьам дегІаккхалабеча Іалаьмате дохкха дакъа юкъедоаладеш вай республикера бІаьш кхалнах. Парех дуъхьаІгІар дика кхетадур материальни духовни маьхьалеи ний цаІ мара бокъа къьхьегаш къьхьегам болгга. Цох болгга тешаеь айдур кхалнаьха къьхьегама хьинаре шоай къьхьегаш коммунистически общество хьалъара юкъе ца гІуланхех шоай юкъеъьазъьа дакъа хилаеь бола пар санхетам айбу. Бокхха лоархІам бола гІуланх да из кхалнаха, къьхьегама лоаман кхалнаьха юкъе а бен. ЦІейюхкетам балара балха тІа. Царна атеистически кхетам балара дехкар дІалоаладеш дац республика партийни общественни организацеша чанхдоахача гІуланхий ден повестка тІара. Динаца дувзаденна шийлагІа. Цох кхаш ца да доахалуш дисара а ун дІалахара кавъкаш лехара а бахьанаш массе оГгорахьара тохмлгІа шийгара дІадеха чоалхане проблема я из.

Дина культура гІулакхаш йоачанадераша къьхьегаш терно юкъ кхалнаха юкъе бе балха. Цар санхетам бахьанде шоай лоаттабу къоьсам дьлах хьинаре дакъа лоаттабу къоьсам дьлах тІехьаніа ахьа хьаст а хеташ, кхуьш йоагІача тІехьенна кхетам луча кхалсага лоархІам керттера болгга дика кхетаду пар. Цу навъкъаца шоай дина алаяьш чІоагІъе ГІерг муъхьа гІуланхаш чанхдоахараш дегІаенача социализма хьалашка. Къьсстта бокхха тешам болгга пар къьхьегама коллективаш дІаяйна боьдача, дешар-йоазуъ ю кІезсинга мара е йаллаца ховча кхалнахаех. Социологически тохкамаш цІьаьнахаза а къьхьегаш цумгІа ца кхалнаьха санхетаме дина психологи атта хьакъулаш дакъа лоархІам болаш а, дезала-бетшовой гІуланхаш уж гертара чІоагІа луш хилар а. ШарІий ІаьдалгІа саг яхар-йоаларг. дукхха истий кхувлар, цІьаьнахьа ца ишшта ширдьяьнача гІуланхаш леладар — хиланза дарглоадар, лакхача нравственноста белгалонаш санна тІаяп из дергига дьлах тешача кхалсаг, ду цамалий кІийлга тІа хьанначуьнга дуьне гІера хІама довзилга дезале шоай бераштта а Іомаду цо.

Іалъьмате бокхха ба кхуьш йоагІача тІехьенна кхетам лучара кхалсага-наьхатаьнна социальни лоархІам, цудухьа къьсстта кхалнаьха тІехьенна гІуланхаш дакъа кхалсага атеистически кхетам балар.

Юкъерхьалинъа, юкъарчаьхкъа кхалнаьха гІуланх да бераштта кхетам балара цхьаьна общества вахаре кхалсаго хьинаре дакъа лацар. Из къьсстта къьхьеъь СССР керлача Конституце тІа а — дегІаенача социализма общества Керттерча Законе тІа.

Халахете а, белгалданкха деза гІалгІайн нохчийн кхалнаха атеистически кхетам балара дола дешаш дерригаш а къьоастадъь дьлна цаьхаре хьинаре дакъа лацар. Из къьсстта къьхьеъь СССР керлача Конституце тІа а — дегІаенача социализма общества Керттерча Законе тІа.

Халахете а, белгалданкха деза гІалгІайн нохчийн кхалнаха атеистически кхетам балара дола дешаш дерригаш а къьоастадъь дьлна цаьхаре хьинаре дакъа лацар. Из къьсстта къьхьеъь СССР керлача Конституце тІа а — дегІаенача социализма общества Керттерча Законе тІа.

М. КАРАТАЕВА,
историе, социологе философологен Нохч - Гіалгіай института СССР историе сектора заведующи, исторически Іилмай кандидат.

Вай лоалахой болча

КАЛЕНДАРА ТIА — 1987 ШУ

Шоай низ кхо ца беш, цоашта бола аьтуьв ца лехаш, дерригна хьинар духдадеза чу-лаккха дIалуьп, къаьхьа-гама говзал лаахьеш—ишшта къахьегаш бе Ордженикидзевски производственни трактажни объединене болхлой. Из ишшта хIара тешал деш да царех 65 саго шера планаш хаьал хьалха ихочанчьер.

Планах 28 мара епе а, 40 автоматага хьожа Е. Корненко. Цо сан-на болх беш бе-на доза-маш деи бола Б. Ефремова, Х. Цомаева.

Пятилетне лаьхьа дIе шера ихочанчье лаьрхIад Л. Морозовас. Цуьн нкайнарал хьаллаьад ихы а ворхIне. Цхьабакъда, корийр обье-динине ихы а денхаргIдола дехкараш тIаоца кийча йола болхло — В. Романовас пятилетка кхаь шера ихочанчьье дош деш долар. Хьалхалаттарий хьокхамашка хьежача гуш да шоай аьннар цар чакхдоаккхарглола.

Дицлаш объединене болллошта продукце дикал лаккъеара а. Пар давша — «Продукце дикала — массане бехнтохкам».

«Социалистическая Осетия».

ГАЗЕТИЙ ФУСАМ

Къулбаседа Хаьвазе йоккхагIйочарга пал хуьрга Б. Н. Ленина цIерагIа Дагестански пачхьалкхен университета Iилман библиотека. Хьалхара нах тIаоца кийчыш я из. Хозача фусаме «дахаргда» 1 миллионо 200 хьари газети журнали. Уьхазд йоккхь йиъ зал я. Къаьстта заьа кIачай каталогашта а. Заказ дан газет, журнал хьуздар механизированни да.

Нахха бIарг тIаоьаш я конфе р е н ц-зал. Уьхаза чакхдуьргда йоккхонхоццага.

Iнтернационални, патриотически, атеистически къастам балара балха лоархIаме тIулакхетIа. Из хьайийлар РСФСР «Знание» ихача общества председателе замесите е л а, РСФСР культура заслуженни — доьдлохочо М. С. Хромовас.

Семинара доакъашхонна къамьал дир КПСС Черсий-Балкхарой обкома политпросвещене цIагIа чакхъяьлар «Знание» яхача общества заместитель семинар. Цун тема — «КПСС XXVII съезда решенешка хьежжа интернационални, патриотически-атеистически къастам балара балха лоархIаме тIулакхетIа». Из хьайийлар РСФСР «Знание» ях

ЛАТВИЙСКИ ССР. Парфюмерно - косметически промышленноста «Даинтарс» яхача Рижски производственни обьединене администраци, партийни организаци профсоюзни комитети гIерт предприятех шоллагIа цIа де. Предприяте проходной болча троллейбуса керда сеца мотгиг, парглата кафе, кхачан продукташ йоха геттара дина тика, ишгта дика тоаьв медпункт — из дань дальнячун цхьа дакъа мара дац.

Производственни гIуллахаш болх беча сага кхьехьатамен салагIарен цхьаъ тайина долга гаьина хьалха дена кхетадьа «Даинтарсе». Цудухьа обьединене дерригга а цIена ден да. Уьк пIлтелгне социальни дегIахарга йIадохийт ах миллион сом, планагIа хьалъе еаш я керда столонаш, нах чубаха цIа, психологически дарба дара комната.

СУРТА ТIА: троллейбусан пагахь санна йоалле), хIаьта Жгун Мария, Зыбина Зоя, Мироноза Диана (аьрдскхьа аьттехьа) метгел обьединене дукхаха кхыбола болхлой а.

В. ЛИСИНИНА сурт.
ТАСС фотохроника.

ХЬОАШАЛГIА ХЬЕХ

«Веденски районе хозача чIожье улл «Бенюй» яха тутристически база. Тобаьхьна хозах ловмаш, хьу, масса хьайдда доагIа ловмаш шоюда, цIена фо. Массанс бсаьм тIаьсаьн хоза IалIам да гобаьккха хьагуш дар. Цудухьа дукха нах хул ухаза салоIаш мехка масса мотгиггаш.

— Вурийтта зваР, — гаргта туристе хинна тхо долчна яхаш дувз турбаза директора С.-А. Габашева. — Уж беррига ухаза цар йьжка ха цархь биц па тIеIш дагахь пастгарIойлан, уж тIаьпаш а цар хьашташ ихоачашдеш оарцагIьяьнна хьаъьегаш а хинна хьа йонхца йоаза молодежни.

Туристически сезон юкъе еначча хана хIара дийнахьа 30 нтт-нтт саг вола массанс группаш йоагIар тхо долчна. Атта дацар уж тIаьпа, дIанийсбе, чам болаш цар буагрбола цхьа кIайгбе, наI хьаъьнашта наI хьамсара Нохчийн-Пагlайчен езалургIойлаш а йовзаргIойлаш а дола хьалаш вIаштIехьдаха.

Вай республике хьоашалгIа балхочар дикаIа салоIаргдолаш, база вокхгагIйолча инструктора Абдулзаевс опытни экскурсоводаца Викторадова Светланица, цхьа сорудникашца цIаьна оттаяр гIаннна а маIинашца а туристаш бина беза мотгиг маршруташ. Хьалийй хуьар Грозне, Нохч - ПIалгIайчен культура а IалIама а памятникаш: долча, вайна деалах ядача вежаарашца йолча автономни республикакашка.

Хьаьнашта эшар IалIашдеш, цар йоахко еш хьаъьегаш ба администратораш О. Лобанцева, Собрадиева. Массанс гIаьпа цIена хилийта гIерташ болх беш ба уьборищаш Абдулхамидова Совдат, Собрадиева Кесира, кIабдат.

Массара хьалхагIа дахка хьабоагIа столове болхлой. ХIара смене белх беш ва пхийтт-пхийтта сат. Цу бофхама нуллаздеш а Сайбурова Алсет, Лакха оьнат йола поваращ - бригадирш ба Исраилова Малиан, Собралиева Нона, Царца хьинаре къьхьаъган ба № 6 йолча СПТУ специархоп - практиканшаш Данчарова Зина, Хачучаева Заира. Уьк сезоне столове практика чIаккхйохкаш профтехучилищера 22 дешархо ва. Цар дина болх бу, хан-хана нIаьха кIийчу даар, гоа па деш IалIу, шишта сиха пхьегIаш вол, цхьаъе ва.

Турбаза репродуктора чу чащдеш я ЛАЗаш яха цIена а йоккхий а автобусаш.

Цхьоалагlча кхаьа шофера. — Девченко Константина дувш:

— Тхона, шоферашта, наха дувцарах а доацаш, оаха оахош дена гIуллакхашца дина. Атта дацар уж тIаьпа, дIанийсбе, чам болаш цар буагрбола цхьа кIайгбе, наI хьаъьнашта наI хьамсара Нохчийн-Пагlайчен езалургIойлаш а йовзаргIойлаш а дола хьалаш вIаштIехьдаха.

Вай республике хьоашалгIа балхочар дикаIа салоIаргдолаш, база вокхгагIйолча инструктора Абдулзаевс опытни экскурсоводаца Викторадова Светланица, цхьа сорудникашца цIаьна оттаяр гIаннна а маIинашца а туристаш бина беза мотгиг маршруташ. Хьалийй хуьар Грозне, Нохч - ПIалгIайчен культура а IалIама а памятникаш: долча, вайна деалах ядача вежаарашца йолча автономни республикакашка.

Хьаьнашта эшар IалIашдеш, цар йоахко еш хьаъьегаш ба администратораш О. Лобанцева, Собрадиева. Массанс гIаьпа цIена хилийта гIерташ болх беш ба уьборищаш Абдулхамидова Совдат, Собрадиева Кесира, кIабдат.

Массара хьалхагIа дахка хьабоагIа столове болхлой. ХIара смене белх беш ва пхийтт-пхийтта сат. Цу бофхама нуллаздеш а Сайбурова Алсет, Лакха оьнат йола поваращ - бригадирш ба Исраилова Малиан, Собралиева Нона, Царца хьинаре къьхьаъган ба № 6 йолча СПТУ специархоп - практиканшаш Данчарова Зина, Хачучаева Заира. Уьк сезоне столове практика чIаккхйохкаш профтехучилищера 22 дешархо ва. Цар дина болх бу, хан-хана нIаьха кIийчу даар, гоа па деш IалIу, шишта сиха пхьегIаш вол, цхьаъе ва.

Турбаза репродуктора чу

РЕПОРТАЖ

ДАЬХЕ ЛОРАЕ КИЙЧБУ

Социалистически Даьхе лораелга хIаране сийлен декхар да, аьнна белгалдаьккхад СССР Конституце тIа. ХIара шера, бIаьсти а гурахьа а Советски Эскаре гIулакх де накъабоах вай 18 шу дьяна хьонгаш. Ухаьаа кагрихоех хул граждански зрелость, закалка йолаш, денал дола нах. Цхьабакъда, эскаре болха кагирхой кийчбелга Дlадолалу уж накъабахалетъа дукха дуьхьа а хьалха.

Цхьоалагlча октябре денз дlаЙолалу гуйран призыв. Заводской райвоенкомата духха болч баьб парте райкомаца, райсовета исполкомаца, ВЛКСМ райкомаца цхьана эскаре гIулакг де бахха беза кагирхой кийчбеш, Хурбола тIехьой бовзаш ба, хов цар мичахьа а мишта я болх бу, медпицински комиссех чакхбаннаб. Царех дикагIбаран комсомоле дIаьцаш болх бу комсомола райкомо.

Вlихо унахцIена, низ болаш хила веза. Цу гIуланха духха болх бу райспорткомитето, призывникашкара ГТО комплекса нормаш хьаьнаш я из хIанз. Дукхахьа кагийча наха хьахьохх дош дина спортивни форма йолаш хилар.

Эскаре кагирхошта чIоаг1а накъабоал школашка юу тIема юххьынцара кийчо, моллагIча тIема доакъошка уж найсолл а дика кIийле хул цох.

В. КОРЖЕВСКИЙ.
Заводской района тIема комиссар.

Спорта хоамаш

ТАРАМОВА ТОЛАМ

Вай Даьхен столице Москве чакхъьлъар СССР - ах къьлъар 9-чу Спартакиада чотагIа йола боксерий финальни яхьаш. Цига дакъа доацан вар вай мехкаи. СССР а дика чаха лоIама Ловззарий а чемпион Тарамов Руслан.

Цо къовсам дIаБихьар шоай доазо 75 килограммата кхачалца цолча атлетаца юкъе. Тарамова толам бьяькхар.

ШИ ОЧКО

Грозненча «Терек» шиI аргIанара ши матч чакхъьякхар. Хьалхарга иа лайзар Белгороде, моттигерча «Салютада». Хьалхара таймие фуссамаш паIаранка бургад чутехар вай футболиста Садаев Iумара. Счет яхьи хувдаялазар.

Шолгага ловзар Нохч-ПIалгIайчен футболиста Таганроге «Торпедоца» дIадихьар. Уихаза «Терека» аьтура балалар — счет 1:2 йолаш яшйар вай команда.

ЛИДЕР НИШАР

Нохч-ПIалгIайчен футболлах болча чемпионате хьалхара моттиге я «Динамо». Толаш хьалха я из хьоахьа команден. Цхьабакъда аргIанарча туре счет 2:0 йолаш эшайр из Аргунера «Вайнаха». Дика лайзар

БАХАЧА НАЬХА ТЕРКАМГА!

IАН СЕЗОН ГАРГА ГIОРТАРIЦА «ГРОЗГОРГАЗ» ЭПУ-с ЦIЕНОШ ДIОАХДУ ПИШКАШ ЛЕЛАЯРА БОКЪОНАШ ДАГАЙОХИТ

Газопроводаш горелка хьалхашкарен краиаш дIаьхайлда йий хьажа.

Пишка яьюшка е шибер (нагахь санна йоалле), дIаьта пишта тухьоожаш йола моттиг е поддувала ниI еррига хьаелла еза.

Пишко фо хьал мишта оз хьажа, из дени дитькача кахата оаса чухьожачу моттига дIатахьо. Пишко фо хьалъошаш хуле кахьат дIа тIалетаргда е чухьнаха дIачувзаргда. Нагахьа санна кахьат дIатIа а на лете е дIачу а цу увзадой газовои пиш хьаллотае **цхьанна тайна бокъо лац.**

Пишк хьалотаялехьа вентилировани е, из деш шибер хьа а йийлае 10 — 15 минот яллалца пишк хьал ма лотае.

Пишка газопроводера кран хьаелла. Газови горелкай е на регуляторан дIаьхайлда йий хьажа.

Кахьат хьалота а дий чухьожача моттиге гIолла из запальника дIатIаьде, пIлтехха электромагнитин кнопка е отсекатела клапан хоасацца дIалададьр дина гIулакх да. Цо шефство деллйо СССР КГБ Закавказски военни округа. Цуи инициатива мога а яь, дIайбаржае лархIад ихьча заводашка а.

Предприятей кулгалгIоша къьыстча йоакхо юу духха ха йоаппаи ПТУ а лыкхха балха бальхачар. Балха говзал кагрезарзаь а па Iеш, уж Iомаьбу Дальхе еза, из лорае ниIча хила. Иишта оозрхIаме да бакъда кагирхой эскаре бахачул тIехьагIа, а царца бувзам лоаттIебелга. Къьхьегама коллективаца еча йоакхонга хьежжа эскаре дикагIа гIулакх ду цар, шоай хиннача коллективаца болх бе юха бахка безам боагIа.

Трединиа а хинна дIаотташ доагIа эскаре гIулакх де болха кагирхой торжественно накъабоахнирга. Шоашта дьа хьекгар, боккхачIаг эскаре дьяькхар дильаш царна. —

Цхьайолча хана хаза йиш я ухх тайпара дешаш: «Эскаре де дезачоа Iомаьберга». Из бакъда, хIаьта а Даьхе лорае пояр ше а кийчо хила веза декхар дIаза кхоачашдара. Иишта кийчо яьло сиха Iомадерда «котало яккхача Iилма».

ШОАНА, КХАЛНАХ!

Нагахьа санна шута кIада дале, хIаьта цунах хоза кочностом тегийта шун безам бале, из де шоана новкъостал дерга квалифицированни барзкъьш доахарошца, пар шуга хьокхаргIья мода лостамга хьежжа йолча костюмий, ночамий, сарафаний фасонаш.

Тхайлой адресаш:

№ 1 йола «Подарки» Победа др. 1.

№ 9 йолча «Спутник» В. И. Ленина цIеранга пр. 16.

№ 14 йолча «Все для шитья» Победа пр. 12.

№ 18 йола «Березка» Заветы Ильича ул. 183.

№ 20 йола «Кхалнаха лаьрхIа товараш» Мира ул. 68.

№ 48 йола «Комиссионный» Чернышевске ул.

№ 69 йола «Молодежный» Кирова цIеранга пр. 1.

№ 79 йола «Юбилейный» Тухачевске ул. 1.

№ 80 йола «Богатырь» В. И. Ленина цIеранга пр. 74.

«Промтовары» объединени.

ХЬАМСАРА ЭЦАРХОЙ!

Оаха хьех шо «Юный техник» яхача № 81 йолча тика тIа. (Ленина цIеранга пр. 74 (100). Цига шун эца таро хурьгьа бериг кхоллама лаьрхIа йола радиотехнически заводи «Красный молот» заводен хьаьа изделеши «Терек» фирмен текстильно трикотажерейни производственни обьединенеи хьадьа товараши.

«Промтоварьы объединени.

ШОАНА, БЕРАШ!

1986 шера 4 октябре — Республикански теникий театра аргIанара театральни сезон хьаелл.

А. Усманов.

«ХЬАГIАРА КЪАЙЛЕ» берашта лаьрхIа пьеса.

Дувла тха театре!

ТЕЛЕВИДЕНИ

2 ОКТЯБРЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — Вераша оанхарех.
9.30 — СССР Паччадалархен духовой оркестра концерт.
9.50 — «Нинъ бериЙ клуб».
10.50 — «Нерддараш».
14.30 — Документальни фильмаш: «Рождение света», «Чабанский путь».
15.30 — «Шахматни школа».
16.00 — «Нерддараш».
16.05 — «...Йлхайтта шу дьянен бокхагIен».
16.50 — «Вай бешь».
17.20 — Тагангросски металлургически завода культура ЦIен эрсий илле хора концерт.
17.40 — «Наше призвание».

Нагахьа санна кнопка дIаэийчача запальник дIайой. 10 — 15 минот яьлча, вешта аьлча, вентиляци яьчуа тIехьагIа юха а горелка запальник хьаллотае.

Запальник йоатташе горелка хьалхашкара газови краиаш хьаелла, тIаиткъа горелка дерригача Iургашкара арауха газ лотаялярах тешшаьда хьажа.

Газ йоагаеча хана чухьожача моттиге гIоллаа каст-каста на мишта йоаг хьажа. Хьалоталь пишк тIаьхьам боацаш ма йита.

Хьалотаеча хана:

— цIера ала горелкагIара дIаъьсташ хуле фо чIоагIа хьалъозилга да, цу хана поддувала ниI е шибер (нагахьа санна йоалле) кIезига тIаьхьола.

Кхерамзленна йолча автоматикаца газ хьа па йитап социайт пишко фо хьал ца озаш хилар хьахьокх цу хана шибер (вьюшка) поддувала ниI дIаъьолга еза.

Апахьара температура 80 градуса тIех а па йоалий-таш пиши I — 3 сахьата болх а байте дIайоае еза.

Пишк болх бьь яьиначуьл тIехьагIа горелка хьалхашкара кран, пишка газопровода кран, шибер (вьюшка) поддувала ниI дIаъьолга еза.

«Грозгоргаз»
ЭПУ.

II ПРОГРАММА

8.00 — Iуйранара гимнастика.
8.15 — «Ситуация». Телевизионни фильм.
8.35, 9.35 — Iалам Iомадар. 4-гIа класс.
8.55 — «Лазеры». Iилма-довзийтара фильм.
9.05, 12.40 — Испански мотт. 1-гIа передача.
9.55 — «Московски зоопарк». Iилма - довзийтара фильм.
10.05, 11.45 — Я. Смелякова поэзи.
10.35 — Зоологи. 7-гIа класс.
11.00 — XVII бIаьшерн эрсий искусство.
12.10 — Экран — хьехархочунна. Цхьана биологи, 10-гIа класс.
13.10 — «Пхийтта шу дьянна капитан». Субтитрашца чIудовественни фильм.
14.30 — В. Маяковский, «Мое открытие Америки».
15.00 — «Нерддараш».
15.40 — «Вознага вуга инкъ». Документальни фильм.
17.30 — «Хьу лорараш». Телеочерк.
17.40 — «Веш, кооперации, дьнок». Документальни фильм.
18.00 — Республика ихашна (гIаллай меттала).
18.15 — Фильм-реклама.
18.20 — «Нохч - ПIалгIайчен дин».
18.40 — Хьамсарча лаьттан сий.
19.00 — Дотгагий экран. Воронежски телевидене программаш.
20.00 — «Бийса дальхьа хийла шун, бераш!». «Два имена». Мультипликационни фильм. 2-гIа данъа.
20.15 — «Байцовгий дуне».
21.00 — «Ха».
21.40 — Шуга ихайи Ереван. Эстрадни программа.
22.50 — «Рубово. Гуйран дола». Телевизионни документальни фильм.
23.00 — «Нерддараш».

3 ОКТЯБРЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — «Ха». Шабаьхьна хийла». Телевизионни художественни фильм. 3-гIа серн.
9.45 — «Сурийна прелюдеш ихоачашъю Ю. Слесарева сборстаца». Ростовска «Кердадараш».
14.30 — «Нерддараш».
14.50 — «Вай заманхо». Телевизионни документальни фильм. «Къьхьан долаш хьахь негIар».
15.40 — «Эрсий къьзвала».
16.10 — «Нерддараш».
16.15 — «Мурманскаца вIашагIкхетараш». Телевизионни документальни фильма премьера.
16.35 — «Эрсий музейн». 3-гIа передача. «Прикладное искусство Древней Руси».
17.05 — «Пашен» — с бутылкой». Бонжчийбараште мультипликационни фильм.
17.15 — С. Есенин. «Инонаш юхха цисн».
17.45 — «Болхлой собрани». Дамга йоацаш ва Приморски КПСС крайконна хьалхара секретаре Д. Н. Сазоров.
18.45 — «Тахан дунен тIа».
19.00 — Шахматех дунен чемпионат.
19.05 — «ДottагIий». Телевизионни художественни фильм.
19.35 — «12-гIа этаж». «Дунен чагIкхойн» яхача передачана тIатокхар.
21.00 — «Ха».
21.40 — «Из крутизне». Телевизионни художественни фильма премьера. 2-гIа серн. «Шибер».
22.55 — «Тахан дунен тIа».
23.10 — Шахматех дунен чемпионат.

II ПРОГРАММА

8.00 — Iуйранара гимнастика.
8.15 — «Тихвинские мотивы». Телевизионни фильм.
8.35, 9.40 — Истори. 4-гIа класс.
9.00, 13.40 — Английски мотт. Iомабу 1-гIа шу. 5-гIа передача.
9.30 — Спортивни Сибирь. Iилма - довзийтара фильм.
10.05 — СПТУ дешархошта. Общественни.
10.35, 11.40 — А. С. Пушкин. «Дубровский». 5-гIа класс.
11.05 — «Нана школа».
12.10 — Хьехархочун экран. Юкъара биологи. 6-гIа класс.
12.40 — М. И. Глинка. «Вальс-фантазия».
13.10 — Ха хьас ленински библиотенка.
14.25 — Ж.-Б. Мольер. «Мещанни во дворянстве».
15.10 — «Нерддараш».
17.30 — «Наха техникаш сенна езал». Телефильм.
17.50 — «Тагангросера вахар» (нохчий меттала).
18.20 — «Хьехархо — сийдаь ца хIу». Телеочерк (гIаллай меттала).
18.35 — «Чъачъиеш».
19.05 — «Нохч - ПIалгIайчен дин».
19.25 — Хоккеях СССР чемпионат. ЦСКА — «Химик». 2. 3-гIа периодаш. Перерыв бочча хьа цIа. «Бийса дальхьа хийла шун, бераш!». «Два имена». Мультипликационни фильм. 3-гIа данъа.
21.00 — «Ха».
21.40 — СССР хьалъа артистаи Т. Синявскай концерт.

Тахан республике iюллеп Грозне хувцалуш морхаш а йоалаш, йоачан а йоалаш, малхбузехьара секунде 3—8 метр чIоагIа мух а хьекхаш хилеп фегара температура республике 16—21. Грозне 19—21 градус йIовхал йолаш тарлу.

Метеостанци.

ХЬАМСАРА НОВКЪОСТИЙ!

ДIАХОХЬОШ ДА 1987 ШЕРА

«СЕРДАЛО»

ГАЗЕТ ЯЗДАЙТАЛГА

Газет язду «Союзпечата» ерригача отделенешкеи агентствашкеи, предприятешкарча, учрежденешкарча, организацешкарча общественни уполномоченнеша.

Шера газет яздайтара мах 4 семи 8 кепиги ба. Из кхо ца дещ, кхоаненга дехкаш тIехьа а ца доахаш, ханнахьа «Сердало» яздайта шоашта!

Законо магийтаг

— Эттара халарIа да сона берий, кагирхой, кхунш боагIарий дош дунчага, хана, — аьлар Ленинскин районе хьалхе суда судахочо А. Долаковис. — ХIанз а бенъонда сакхетам, самал тIоагIъялакха да уж. Берий ловзарг санна хетташ зуламаш ду цар. Масала, ер гIулахх: Е. Яндиев, Р. Погосьянц, Т. Султыгов, А. Мазиев суда гIанда гIа хайнад - нилха машен тадеш уж хенкаш, цар чура цхьаъна хIамаш лечкъярах. Йлхайтта — барайтта шу дьянна кагирхой да уж. Шоашта ленинаца — хаттара янатIка марта жоп дала да могаш беха, корзагIойнна багIа уж. Советски суд хьаъетаме я, цхьабакъда, тайбар па да дича дарддоацаш зуламда цар дьяр. Нийлу кхьядола масалаш а: кораш лохадеш, велосипедаш лечкъяеш, цоай юрисгруппе металла «Iамига зуламаш» овал царех. Шемо яп, уж дераш деззалера гIулакхаш дика доанавеш, кхетам балара болха юстарбисарни болга. Из да керттера бахьан.

Уж лелаш дагадеха сона Малтобенски районе Дабий-Юртан хьалха Кодзоев Ахьмада Руслана Октябрьски района хьалхь суда кхайкадь приговор Iодийнача. Байрайтта шу дьянна марта хиннаван из зулам деча хьана. Уих шера март бетта Грозне. № 2 йолча бане юхе нийсу на. Цига цох дIакхет хьалхагIа денз боьзан бола С. Арзуманяна Ю. Жувкова, Банера арабьяннача гIулакхаш шиI - новкъостий боьх Кодзоева, Арзуманяна гIера цо Iойоакхх 55 сом мах бола свитер, цун кисара хьадоахх цхьа сомн нIт кепиги. Цуо гIелхьаГа Ю. Жувкова тIеверз из — цунгара хьадоахх пхьарсах доалладу сахьат.

Суда заседане ше дьяч зулмах ишгта дийнар Русланан:

— Дацца гIар яьчуа тIехьагIа, Грозне гаргара нах болча хьавенавар со. Цига баше вала дагадеаргар. Сох Ахьмадан Арзуманянгара свитер ийхар аз. Цо из дог дагьа долаш хьалдар. Дела а яь, из хьа дIалургIолаш вар со. Сахьат а дIалургдар, Жуков из дIадержна сихвенаваре-царе. Хьыта ахча сай гIулакха декъар аз.

Берий ловзарг хет Кодзоевна ше дьячох. Цхьабакъда, ишгта дийнаган бане юхе хиннар Арзуманяна, Жукова, цар дацца. Дег чу дувшаш да Арзуманяна дас суде аьнна дешаш.

— Са дезале пхи, саг ва, — аьлар цо, — Ше бIаь сом совгIа алаш ец аз. Пачхьалхенхо беш а енна сона. Цулухьно хьалъна сискал йоацаш, цхьабакъда Гарзаева доацаш бисаш са дезал. Тха цIаIлара хьалага хьежача доннха зе дац Кодзоева тхона дакъ. Хьыта а новкъа да цу тайпара хIама хийделлера. Сона хетачох. дIаъо йодача хана ишгта вахарггаш Руслан, бакъьхарча новкъа балъа хьожаргна ва.

Суде хьакъта белгалдаьлар Кодзоева вахара ниI гIолларга бахьанаш.

Новкъа дале а хьалкхуьв пай обществе цу тайпара нах. IIсашта лоар-товр де гIерт уж. Цхьабакъда, законо из могийтаг.

М. ЭРЗИЕВ.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске, 92. Телефонаш: ред актора — 2-45-57; редактора заместителе — 2-85-07; бехктохкама секретара — 2-84-68; отделаш: партийни хIара — 2-80-12, 2-54-04; промышленностен трансп ртен — 2-75-81, 2-65-01; юрта боахама — 2-47-84, 2-90-66, культура — 2-64-75, 2-75-78, письмой — 2-85-64; машинописни бюро — 2-89-51; корректорте — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора — 2-85-07; ответственного секретаря — 2-54-68; отделов: партийной жизни — 2-80-12, 2-54-04; промышленности и транспорта — 2-75-81, 2-65-01; сельского хозяйства — 2-90-66, 2-47-84; культуры — 2-64-75, 2-75-78; писем — 2-85-64; машинописное бюро — 2-89-51; корректоров — 2-89-88.

СФ00306. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 3801.